

Ročenka regionálneho rozvoja 2022

Výzva

Iniciatíva Regionálny rozvoj teraz! vyhlasuje výzvu na predkladanie príspevkov do pripravovanej publikácie Ročenka regionálneho rozvoja 2022. Stručné abstrakty je potrebné zaslať elektronicky do 20. marca 2022.

Úvod: rok 2021 v regionálnom rozvoji

V roku 2021 podľa odhadu zomrelo na Slovensku 73 tisíc ľudí, z toho priamych obetí pandémie bolo 19- až 20-tisíc. Miera úmrtnosti 1,33 percent bola najvyššia od roku 1946. Druhá vlna pandémie vrcholila začiatkom roka, tretia vlna na prelome novembra a decembra. (Kerekes, 2022)

Priame dopady pandémie sa regionálne líšili. Najviac nadmerných úmrtí bolo na severe a juhu stredného Slovenska, ktoré mali aj nižšiu mieru zaočkovanosti.

Nepriame dopady pandémie budú najhoršie v geograficky, politicky a hospodársky odľahlých regiónoch. Ich hospodárska zraniteľnosť vyplýva z právnej formy, veľkosti a možnosti diverzifikácie lokálnych podnikov. Ich budúcnosť zase z výsledkov distančného vzdelávania, ktoré budú horšie u detí z chudobnejších domácností, než z dobre vybavených bohatších domácností. (Marcinčin, 2021a, Agostinelli a kol., 2022)

Rozdielne regióny potrebujú rôzne revitalizačné opatrenia. Tie sa týkajú podpory miestnych investícií vychádzajúcich z miestneho potenciálu a v súlade s plánmi rozvoja, zvyšovania kvalifikácie miestnej pracovnej sily, ako aj proaktívnu a správne nastavenou priemyselnou politikou vlády. (Marcinčin a Csabay, 2021)

Dôležitú úlohu v tomto procese má zvlášť Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, a to jednak z pohľadu koordinácie rezortne rozdeleného centrálného riadenia štátu a taktiež kvôli zodpovednosti za koordináciu eurofondov. Ministerstvo sa v roku 2021 venovalo zmenám v dotáciách pre najmenej rozvinuté okresy (MIRRI, 2022a), kým príprava nového programovacieho obdobia 2021 – 2027 priťahovala menej pozornosti (MIRRI, 2022b).

Zdá sa, že reformy regionálnej politiky obsiahnuté vo vládnom programe 2020 – 2024 nenapreovali očakávaným tempom. Vláda sľúbila znížiť regionálne rozdiely, zlepšiť prístup k verejným službám, podporovať vybrané odvetvia, štrukturálnu reformu verejnej správy, posilnenie rozhodovacích právomocí samospráv vrátane ich kompetencie vo financovaní a pripraviť návrh nového modelu usporiadania a

financovania verejnej správy. (Programové vyhlásenie vlády, 2000) Až na výnimky, ako napríklad schválenie reformy zdravotníctva (Čunderlíková a Paulovič, 2021), ktorá čelila kritike nielen z regiónov a ak bude implementovaná bude predstavovať veľké dopady na kvalitu života a dostupnosť služieb v regiónoch, sa však na verejnosť nedostali konkrétne informácie o príprave alebo napredovaní týchto reforiem.

Samosprávy pokračovali v príprave svojich Programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja tak, ako vyžaduje zákon o podpore regionálneho rozvoja, vo formovaní Rád partnerstiev a príprave integrovaných plánov a investícií podľa metodiky MIRRI (2022c). Kým PHRSR svojim integrovaným prístupom systémovo narážajú na rezortne organizovaný centrálny systém riadeniu štátu ako aj na centrálnu a plošne riadené využívanie eurofondov (Marcinčin, 2021b), väčšie nádeje sa sústredili na Rady partnerstva.

Výzva

Iniciatíva Regionálny rozvoj teraz! vyhlasuje výzvu na predkladanie príspevkov do pripravovanej publikácie Ročenka regionálneho rozvoja 2022. Cieľom publikácie je informovať o výzvach a aktivitách v regionálnom rozvoji v minulom roku a formulovať odporúčania a priority pre nasledujúce roky, a tým naplňať misiu RRT! – vytvárať priestor pre odbornú diskusiu, podporovať zhodu odbornej komunity a pripraviť návrh reformy regionálnej politiky na Slovensku.

V súlade s prioritnými oblasťami RRT! je výzva zameraná predovšetkým na príspevky v týchto tematických okruhoch:

1. **Verejná správa.** Kompetencie a finančná decentralizácia, investičná politika, vízia a plánovanie, integrované územné stratégie, zaostávajúce územia.
2. **Územné členenie.** Funkčné regióny.
3. **Miestna ekonomika.** Zvyšovanie konkurencieschopnosti, výskum a vývoj, vzdelávanie, hospodárske odvetvia.

Ročenka si zároveň kladie za cieľ upozorniť na odborné publikácie a empirické počiny, ktoré si zaslúžia osobitnú pozornosť.

Ročenka 22 nadväzuje na predchádzajúcu Ročenku 21, ktorá je dostupná elektronicky na adrese <https://imb-bmi.org/2022/02/01/rocenka2021/> a v kníhkupectvách.

Stručný abstrakt príspevku v rozsahu 2 500 znakov (aj s medzerami) zašlite, prosím, do 20. marca 2022 na adresu RegionálnyRozvojTeraz@gmail.com.

Predpokladaný rozsah príspevkov je maximálne 10 strán s termínom odovzdania 15. jún 2022. Vedecká rada RRT! vyberie zo zaslaných abstraktov a príspevkov tie, ktoré zaradí do Ročenky. RRT! si osobuje právo editovať príspevky.

Výzva je otvorená pre všetkých a abstrakty a príspevky budú posudzované len podľa kvality a cieľa Ročenky. Povzbudiť chceme špeciálne aj študentov a mladých výskumníkov, ktorí sa venujú témam regionálnej politiky a rozvoja.

Vedecká rada

Veľmi si vážime, že s účasťou vo vedeckej rade súhlasili Mgr. Brian Fabo, M.A., PhD., Mgr. István Kollai, PhD. a doc. Ing. arch. Katarína Smatanová, PhD.

Editori

Hlavným editorom Ročenky je Ing. Anton Marcinčin, PhD. Spolu-editorom je Jakub Csabay MPhil.

Použitá literatúra

Čunderlíková, J. a Paulovič, M. (2021) Poslanci schválili reformu nemocníc. Je to začiatok tvrdej práce, hovorí Lengvarský. [Aktuality](#). 14. december 2021.

Kerekes, D. (2022) V roku 2021 na Slovensku umrelo rekordných 73-tisíc ľudí. Až 20-tisíc z nich vinou pandémie. [Denník N](#), 17. január 2022.

Agostinelli, F. a kol. (2022) [The triple impact of school closures on educational inequality](#). CEPR – VoxEU. Citované v Tomek, R. (2022) [Graf dňa: Na zatvorené školy najviac doplatia deti z chudobných rodín](#). Denník N, 18.2.2022.

Marcinčin, A. (2021a) Chudobné regióny. In Košč, J. a Ruman, J. (eds.): K problematike chudoby a sociálnej neistoty na Slovensku v 21. storočí. Bratislava: Pracujúca chudoba.

Marcinčin, A. (2021b) Znižovanie regionálnych rozdielov. Podkladový materiál pre pracovnú skupinu Národného konventu (2021) Bratislava: SFPA.

Marcinčin, A. a Csabay, J. (eds.) (2021) Ročenka regionálneho rozvoja 2021. Bratislava: SPEKTRUM STU.

MIRRI (2022a) Sekcia regionálneho rozvoja, [dotácie](#). [28.1.2022].

MIRRI (2022b) [Sekcia CKO](#) /eurofondy [28.1.2022].

MIRRI (2022c) [Sekcia regionálneho rozvoja, metodické a koncepčné materiály](#) [28.1.2022].

[Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky \(2000\)](#).

Iniciatíva RRT! chce vytvárať priestor pre odbornú diskusiu, podporovať zhodu odbornej komunity, pripraviť spoľahlivý návrh reformy regionálnej politiky a podieľať sa na jej realizácii.

Ak chcete byť pravidelne informovaný alebo sa zapojiť do aktivít RRT!, kontaktujte nás prosím mailom na adrese RegionalnyRozvojTeraz@gmail.com.